بسم الله الرحمن الرحيم

Haber-Yorum

Altın ve Gümüşteki Düşüş, Bunların Gerçek Değerlerini Yansıtıyor mu?

Haber:

Son dönemde altın ve gümüş fiyatları düşmüş olup, birçok analist bunun nedeninin faiz oranlarının yükselmesi ve doların güçlenmesi olduğunu düşünüyor.

Yorum:

Geçtiğimiz yıllarda yayımlanan resmî ve adli bulgular, altın ve gümüş piyasalarının manipülasyon ve organize etkiden uzak olmadığını ortaya koymuştur; bu da dolaşımda olan fiyatların bu değerli madenlerin gerçek değerini ne ölçüde yansıttığı konusunda haklı sorular gündeme getirmiştir.

23 Mayıs 2014 tarihinde İngiltere Finansal Davranış Otoritesi (FCA) Barclays Bank'a, Londra şehrindeki altının referans fiyatını etkilemeye imkan tanıyan bir denetimdeki başarısızlığı nedeniyle 26 milyon sterlin para cezası vermişti. Ayrıca bankaya finansal kazanç sağlamak amacıyla altın fiyatını etkilemeye çalıştığı kanıtlandıktan sonra bir trader'ı cezalandırmış ve finans sektöründe çalışmasını yasaklamıştı.

2016 yılında Deutsche Bank, altın ve gümüş fiyatlarının manipüle edildiği iddialarıyla ilgili davaları uzlaşmayla sonuçlandırmayı kabul ettiği gibi soruşturmalarla iş birliği yapmayı ve davayla bağlantılı belgeleri ve yazışmaları sunmayı da kabul etmişti. Ekim 2016'da banka, gümüş fiyatlarının manipülasyonuyla ilgili bir davada 38 milyon Dolarlık bir uzlaşma açıklamıştı.

29 Eylül 2020'de ABD Emtia Vadeli İşlemler Komisyonu (CFTC), JPMorgan Chase'e 920 milyon Dolar tutarında yaptırım ve uzlaşma uygulanacağını açıklamıştı. Komisyon, ihlallerin, değerli madenler piyasalarında arz ve talebe ilişkin gerçek dışı bir izlenim vermeyi hedefleyen yüz binlerce sahte işlem emrini kapsadığını açıkladığı gibi aynı günde de ABD Adalet Bakanlığı, kıymetli madenler piyasalarıyla ilgili bir dolandırıcılık davasında bankayla cezai uzlaşmaya varıldığını açıklamıştı.

2022 ve 2023 yıllarında, JPMorgan Chase'in kıymetli metaller bölümünde görev yapan bazı eski traderlar ve yöneticiler hakkında, piyasada manipülasyon ve dolandırıcılıktan suçlu bulunmalarının ardından mahkûmiyet ve hapis cezaları verilmişti.

Bu davalar, dünya genelinde altın ve gümüş fiyatları üzerinde tam kontrolün varlığını kanıtlamamaktadır; ancak bunlar, büyük finans kuruluşlarının farklı dönemlerde fiyatları etkilemeyi ve piyasayı manipüle etmeyi başardığını resmen kanıtlamaktadır.

Altın piyasasındaki önemli konulardan biri, "kâğıt altın" olarak bilinen şeydir; zira her biri sahibine tahsis edilmiş külçeler olmaksızın altın mülkiyetini temsil

eden sözleşmeler ve sertifikalar alınıp satılmaktadır. Bu tür işlemlerin yaygınlaşmasıyla birlikte, bazı piyasalarda altın üzerindeki kâğıt bazlı alacakların değeri, fiilen teslim edilebilir altın miktarını aşmıştır. Krizler, güven kaybı ve hakiki teslim talebinin artması durumunda vaat edilen altın ile mevcut altın arasındaki fark ortaya çıkabilir; bu da geniş çaplı finansal çalkantıların yaşanması tehdidini doğurabilir.

Kısa bir ifadeyle: Kâğıt altın sahipleri altınlarını aynı anda talep ederse, piyasalar satılmış olan altının fiilen mevcut olandan daha fazla olduğunu keşfedebilir.

Hilafet Devleti'nin gölgesinde İslam'ın uyguladığı para sistemine gelince; altın ve gümüş yalnızca ticaret veya yatırım malları değildir; aksine malların ve hizmetlerin değerlerinin ölçüldüğü ve mali yükümlülüklerin belirlendiği para ve fiyatların aslıdır.

Altın ve gümüş para olarak kullanıldığında, para arzındaki artış fiilen mevcut altın ve gümüş miktarıyla sınırlı olur, bu da aşırı enflasyon olasılığını azaltır ve paranın satın alma gücünü korur. Altın veya gümüşle desteklenmeyen itibari para birimlerine dayanan çağdaş küresel para sistemine gelince; para arzının ihraç ve kredi yoluyla genişletilmesine izin verir, bu da zamanla satın alma gücünün aşınmasına ve fiyatların sürekli yükselmesine yol açar.

Buradan hareketle altın ve gümüş, yüzyıllar boyunca değerlerini korumuştur. Dolayısıyla onlarca yıldır belirli miktarda mal veya hizmet satın alabilen altın, bugün de buna yakın bir değeri satın almaya devam ederken, çoğu kâğıt para ise enflasyon nedeniyle satın alma gücünün büyük bir kısmını kaybetmiştir.

Altın ve gümüş piyasalarında kanıtlanmış manipülasyon vakalarının yanı sıra kâğıt altın işlemlerindeki büyük genişleme, küresel para sisteminin doğasına, değeri koruma ve ekonomik istikrarı sağlama kapasitesine ilişkin temel bir soruyu yeniden gündeme getirmiştir. İslam'ın bakış açısına göre altın ve gümüş yalnızca yatırım araçları değildir; aynı zamanda paranın kontrolsüz biçimde genişletilmesini önleyen ve paraların değerini zaman içinde koruyan parasal bir temeli temsil etmektedir.

Tekrarlanan finansal krizler ve bir dizi küresel piyasada kanıtlanmış manipülasyon, parayı gerçek bir değere bağlayan ve para basımının kontrolsüz biçimde genişletilmesini önleyen bir para sistemine duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. İslam'ın bakış açısına göre bu, Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafet Devleti'nin gölgesinde para için temel olarak altın ve gümüşün benimsenmesiyle gerçekleşebilir; böylece fiyatların istikrarı, birikimlerin korunması ve insanların satın alma gücünün enflasyon ve manipülasyondan korunması güvence altına alınmış olacaktır.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

M. Yusuf Seleme